

2007/4

Afgiftekantoor: Brussel X 1/2219

Electrabel plukt u kaal!

DOSSIER:

Greenpeace-activist zijn:
wat houdt dat in?

GREENPEACE

Magazine • Driemaandelijks • Winter 2007 • December - januari - februari • 19de jaargang • nr 76

www.greenpeace.be

Greenpeace in de 21ste eeuw

Binnenkort bestaat Greenpeace in België 25 jaar. In die periode is de milieuproblematiek sterk geëvolueerd en de organisatie ook. We zijn in 1984 gestart met enkele gewetensbezwaarden en vrijgestelden. Vandaag stellen we meer dan 40 medewerkers tewerk, kunnen we rekenen op een groep van 200 vrijwilligers en worden we gesteund door meer dan 100.000 sympathisanten. De rode draad in die 25 jaar zijn de talloze confronterende, vaak spectaculaire en steeds vreedzame protesten, uitgevoerd door geëngageerde vrijwilligers die zich ten volle inzetten om milieurecht te stoppen. De thema's waarvoor we werkten zijn onwaarschijnlijk divers: kernproeven, babyzeehonden in Canada, walvisjacht, giftig afval, dioxine-uitstoot, oerbossen, genetisch gewijzigde organismen en ga zo maar door. Door de complexiteit van de milieuproblemen is de boodschap die we willen overbrengen niet altijd makkelijk. Via de media krijgt men een beperkt en eenzijdig beeld van waar Greenpeace voor staat.

Greenpeace confronteert niet alleen, maar stelt ook oplossingen voor en reikt mensen uiteenlopende middelen aan om zelf iets voor het milieu te doen. Dat is het Greenpeace van de 21ste eeuw dat we kenbaar willen maken. Om deze beeldvorming kracht bij te zetten werd de visuele identiteit van de organisatie grondig aangepakt. Kleurkeuze, layout, foto's en rubrieken van onze publicaties werden onder handen genomen. Ik ben dan ook fier om u dit vernieuwde magazine voor te stellen. Op pagina 15 kan u ook alvast kennismaken met onze aangepaste website.

Onze droom is dat wereldwijd miljoenen burgers deel gaan uitmaken van een brede maatschappelijke beweging die samen met Greenpeace en andere organisaties opkomt voor het milieu. HIER en nu is uw kans om daar deel van uit te maken: meer dan 70 middenveldorganisaties vormen de Belgische Klimaatcoalitie en op 8 december mobiliseren we massaal om samen onze stem te verheffen voor een radicale aanpak van het klimaatprobleem. Het programma vindt u op de achterzijde van dit magazine. Het wordt een inspirerende en leuke dag. Ik nodig u dan ook persoonlijk uit om de Greenpeace-delegatie te komen versterken. Afspraak om 14u30 aan het Zuidstation in Brussel.

Peter De Smet
Directeur

2007/4 Winter

[INTERNATIONAAL]

- 3 **Blik op de wereld****
In vogelvlucht een kijk op acties in alle hoeken van de wereld
- 4-5 **Biodiversiteit****
Greenpeace verkent de bodem van de Beringzee
- 6 **Biodiversiteit****
Walvissen bestuderen zonder ze te doden
- 7 **Biodiversiteit****
Een reddingskamp voor bossen en klimaat
- 8 **Giftige stoffen****
De elektronica-industrie wordt stilaan milieuvriendelijker

[IN BELGIË]

- 9 **Klimaat****
Weer de peer: Greenpeace drijft de druk op
- 10-11 **Klimaat****
Electrabel plukt u kaal!
- 12 **Klimaat****
Genoeg gepraat, tijd voor een klimaatdaad
- 13 **Klimaat****
Regeringsonderhandelingen over klimaat zijn vaag
- 14 **OGM****
Een dagschotel met of zonder ggo's?
- 15-16 **Greenpeace en u****
www.greenpeace.be in een nieuw kledje
Steracteur Geert Hunaerts zingt voor Greenpeace
Greenpeace steunen via een legaat of schenking
- 16 **Ecoverbruiken****
Schakel over op groene stroom

[DOSSIER]

Om haar boodschap uit te dragen kan Greenpeace rekenen op een brede waaier van mensen die zich voor de organisatie inzetten. Ze engageren zich op verschillende manieren: door deel te nemen aan cyberacties, actie te voeren op het terrein of geld te schenken. Werp zelf een blik op de vele engagementsmogelijkheden.

Greenpeace magazine wordt gemaakt voor de sympathisanten van Greenpeace in België ■ **Redactie en vertaling:** Joke Buts, Stef Van den Eynde en Caroline Vetter ■ **Concept:** Griet Wittoek ■ **Druk:** Massoz ■ **Gedrukt op** Cyclus Print, 100 % gerecycleerd, niet chloorgebleekt papier ■ **Werken mee aan dit nummer:** Natacha Adam, Fawaz Al Bitar, Philippe Cornelis, Elke De Laet, Paul Delaunois, Peter De Smet, Caroline Dossche, Sandra Gernay, Jonas Hulsens, Karen Janssens, Elysabeth Loos, Petra Matthes, Greenpeace Communications. ■ **Foto cover:** © GP/Dossche ■ **Verantwoordelijke uitgever:** Peter De Smet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, tel 02 274.02.00, fax 02 274.02.30 ■ **Greenpeace** is een internationale drukingsgroep die ijvert voor de bescherming van het ecosysteem aarde. We zijn politiek volledig onafhankelijk en halen onze financiële middelen enkel uit giften van onze sympathisanten en de verkoop van goederen. Onze campagnes zijn altijd geweldloos.
www.greenpeace.be. Bank 001-1380706-84. Erkenningsnummer: P501034

1 INDIA HCL, de belangrijkste fabrikant van elektronica producten in India, heeft zich ertoe verbonden bepaalde van de giftigste stoffen uit zijn computers te verwijderen. Het bedrijf engageert zich ook om een beleid te voeren voor het terugnemen van afgedankte elektronische producten. Greenpeace is blij met deze beslissing van HCL, maar zal blijven controleren of de engagementen worden nageleefd.

2 THAILAND De gouverneur van Bangkok heeft een reizende tentoonstelling geopend, die door Greenpeace op poten werd gezet en volledig op hernieuwbare energiebronnen draait. In dit nieuwe centrum, dat tegelijk educatief en interactief is, kunnen de inwoners van Bangkok een simulatie maken van hun ecologische voetafdruk op een computer die op zonne-energie werkt dankzij zonnepanelen op het dak van het centrum.

3 FRANKRIJK Goed nieuws van onze burens. De regering heeft een moratorium afgekondigd voor genetisch gemanipuleerde maïs, omdat ze twijfelt aan het nut ervan en het onzeker is of het milieu er niet door besmet kan raken. Het moratorium blijft van kracht in afwachting van een wetgeving waar aan gewerkt wordt tegen januari 2008. Dit betekent een grote overwinning voor de consumenten, de boeren en het milieu.

4 BRAZILIË Acht Greenpeace-activisten hebben zich bijna twee dagen lang moeten schuilhouden in een kantoor van IBAMA (Braziliaans Agentschap voor Milieubescherming) tot de politie hen ter hulp kwam. Ze moesten ontsnappen aan meer dan 300 boze houthakkers die zich tegen Greenpeace keerden. De activisten wilden namelijk een omgehakte Amazonennotenboom uit het woud halen om de vernietiging van het woud aan te klagen. De Amazonennotenboom is een wettelijk beschermde soort, maar de houtkapbedrijven lappen de wet aan hun laars.

5 INDIA De kapitein van de Rainbow Warrior en een bewoonster van Bengalen planten een mangrove in de Sunderbans, aan de Indiase oostkust. Duizenden mensen uit de streek zullen dit initiatief volgen. Het aanleggen van mangroveplantages is nodig om de erosie van de kusten tegen te gaan. Als er niks verandert zullen meer dan 70.000 mensen uit de streek van de Sunderbans vanaf 2030 hun toevlucht elders moeten zoeken door de stijging van het zeewater.

6 CANADA Activisten in 4 rubberbootjes hebben een schip met aan boord 8.000 ton papierpulp verhinderd de haven van St Ames te verlaten. Die papierpulp wordt grotendeels vervaardigd op basis van hout geleverd door houtkapbedrijven die betrokken zijn bij de vernieling van de noordelijke oerbossen in de regio. De onderschepte lading was bestemd voor Frankrijk en Duitsland waar het bedrijf Stora Enso er papier van wilde maken.

7 ARGENTINIË Greenpeace-activisten hebben in boomkruinen in het Yungaswoud platforms gebouwd. De UNESCO heeft het Yungaswoud uitgeroepen tot biosfeerreservaat. Greenpeace eist de goedkeuring van een wet die de overblijvende wouden moet beschermen. De wouden worden namelijk bedreigd door de monotelt van soja die steeds vaker voorkomt in de streek. Deze wet wordt momenteel besproken in de Argentijnse Senaat.

8 MEXICO Het Congres heeft een wet gestemd waardoor elk houtproduct dat de federale regering aankoopt, voortaan door een onafhankelijk organisme moet worden gecertificeerd. Met andere woorden, de regering kan enkel nog FSC-producten kopen. FSC is immers het enige certificatiesysteem dat door Mexico wordt erkend. Voor Greenpeace is dit het einde van een campagne die al in 2004 begon.

9 VERENIGDE STATEN Voor het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington zijn 50 Greenpeace-activisten, onder wie de directeur van Greenpeace USA, aangehouden. Ze namen deel aan een betoging die de aandacht wilde vestigen op de gevaren van klimaatverandering. De Verenigde Staten staan bovenaan de lijst van landen met de grootste uitstoot van broeikasgassen, maar weigeren nog steeds het Kyoto-protocol te ondertekenen.

Greenpeace verkent de bodem van de Beringzee

Afgelopen zomer stuurde Greenpeace een expeditie naar de verafgelegen Beringzee, tussen Alaska en Rusland. Met miniduiboten bestudeerden de expeditieleden de toestand van dit ecosysteem met een uniek scala aan vis-, zoogdier-, vogel- en plantensoorten. De expeditie bevestigde dat deze regio dringend beter beschermd moet worden tegen overbevissing.

De wateren tussen Alaska en Rusland vormen een uniek zeemilieu met een uitzonderlijke verscheidenheid aan diersoorten. Ze zijn een toevluchtsoord voor ijsberen, zeehonden, oorobben, walrussen, walvissen en miljoenen zeevogels. Aan het zeeoppervlak en in de onderwatercanyons, die tot de indrukwekkendste ter wereld behoren, treft men ook ontelbare vissoorten aan. In de duistere diepzee bevinden zich heel zeker nog onbekende soorten en zelfs soorten die door de afgelegen ligging van de streek nergens anders voorkomen. De Beringzee heeft die ongelooflijke verscheidenheid te danken aan het feit dat ze heel lang onaangetast is gebleven. Maar de laatste decennia is ze erg geliefd bij de grote vissersvloten. In de VS is de helft van alle gevangen vis afkomstig van die regio. Als de visvangst hetzelfde ritme blijft aanhouden, zal dit ecosysteem spoedig hetzelfde lot ondergaan als de anderen: de Beringzee zal letterlijk leeggevisd worden.

Bedreigingen aan de lopende band

Nu al nemen in de Beringzee de populaties van kabeljauw, die al sinds de jaren 60 door de grote vissersvloten wordt gevangen, gevaarlijk af. Hierdoor hebben zijn natuurlijke vijanden, zoals de Stellerzeeleeuw, de zeevogels en de zeebeer, almaar meer moeite om zich te voeden en hun aantal daalt ook. Als de visvangst aan dit tempo doorgaat, zouden bedreigde soorten wel eens helemaal kunnen verdwijnen. De overbevissing in de streek heeft bovendien ook gevolgen voor de plaatselijke bevolking, die sinds duizenden jaren voor haar voedsel sterk afhankelijk is van de zee. De vissers aan de kusten van de Beringzee moeten nu een heel eind de zee op om er vis en krab te vangen. Tot voor kort kwamen die soorten veelvuldig voor in de kustwateren. Die nieuwe praktijk brengt ook gevaren mee voor de plaatselijke bevolking, want zich ver op zee wagen is niet zonder risico.

En dat is niet alles. De vissersschepen in de streek schrapen langs de wanden van de onderwatercanyons en vangen in hun trechtersvormige netten kwetsbare koralen en sponzen. De canyons vormen een natuurlijk woongebied voor een heleboel andere soorten die nu op hun beurt bedreigd worden.

Het Amerikaans agentschap voor de studie van de oceanen en de atmosfeer (National Oceanic and Atmospheric Administration, NOAA) erkent dat zich in die canyons zeldzame en gevarieerde habitats bevinden. Toch vindt de raad voor het beheer van de visvangst in het noorden van de Stille Oceaan (North Pacific Fishery Management Council, NPFMC) dit geen reden om ze te beschermen. De raad zwaaait met het voorwendsel dat die streken nog grotendeels onbekend zijn en dat niets er dus op wijst dat er zulke enorme natuurlijke rijkdommen aanwezig zijn. Hierdoor lapt de raad het voorzorgsprincipe lekker aan zijn laars!

Greenpeace onderzoekt de zeebodem

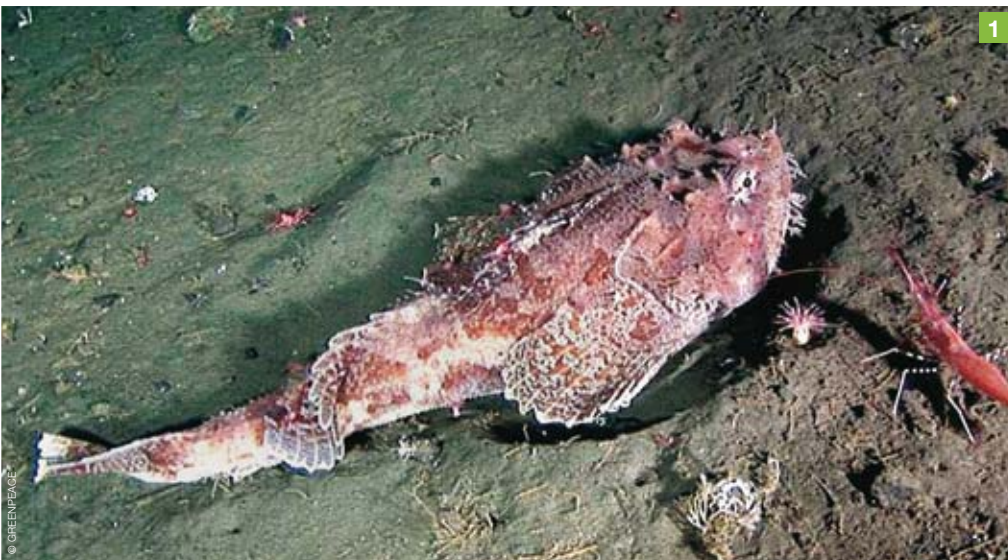
Om de Beringzee beter te leren kennen, zijn Greenpeace-wetenschappers en zeebodemspecialisten aan boord van miniduiboten afgedaald tot op 600 meter. Dankzij hogedefinitiecamera's, krachtige lampen, sonars en radio's om in contact te blijven met de teams boven water, hebben ze twee onderwatercanyons verkend en er heel wat informatie vergaard. Deze onderwatercanyons behoren tot de grootste ter wereld en waren nog nooit door mensen verkend. Het expeditieteam heeft er een gevarieerd milieu ontdekt, bestaande uit zand en modderafzettingen, doorsneden met rotsachtige bodems. Het heeft niet minder dan een tiental koraalsoorten geïventariseerd, een heleboel sponzen en tientallen soorten die waarschijnlijk nog niet door de wetenschap zijn geregistreerd. Het team kon ook heel wat bewijzen verza-

De plaatselijke bevolking getuigt

Naast diepzeeverkenningen hebben de expeditieleden ook een heleboel geïsoleerde dorpjes in de streek bezocht zoals Nikolski, waar nauwelijks 31 mensen wonen, en Adak. Ze hebben er de beelden uit de diepzee getoond. De plaatselijke bevolking heeft zo de wens kunnen uitdrukken om haar traditionele manier van leven, die sterk afwijkt van de westerse, te behouden en te kunnen leven in harmonie met de natuur. Maar vandaag betaalt ze de prijs van een slecht visserijbeheer, van de aantasting van het zeemilieu en van de overbevissing van bepaalde vissoorten.

melen van de schade die de vissersnetten aanrichten, waaronder beschadigde koraalriffen en achtergelaten vissersmateriaal. Alle gegevens die tijdens de expeditie werden verzameld, worden nu in detail geanalyseerd. De resultaten ervan worden overgemaakt aan het Amerikaans agentschap voor de studie van de oceanen en de atmosfeer en aan de raad voor het beheer van de visvangst in het noordelijk deel van de Stille Oceaan. De eerste vaststellingen maken echter al duidelijk dat bescherming van deze habitat broodnodig is. Laten we hopen dat de noodzakelijke maatregelen genomen zullen worden. De biodiversiteit van de zeebodem is essentieel voor het evenwicht van het mariene ecosysteem van de Beringzee. Naast deze studie en de overhandiging van de resultaten zal Greenpeace ook druk uitoefenen om een zeereservaat op te richten in deze uitgestrekte zee, waar tot op heden de visvangst op geen enkele manier aan banden wordt gelegd.

– Caroline Veter

1

1 2 Aan boord van miniduiboten verkennen Greenpeace-expeditieleden de Pribilof en Zhemchug Canyons in de Beringzee. Er leven soorten die tot nu toe onbekend waren.

3 Een ploeg specialisten analyseert aan boord van de Esperanza, een van de Greenpeaceschepen, de beelden die werden genomen in de diepe wateren.

4 Kenneth Lowyck, Belgisch actievoerder bij zijn terugkeer van een onderwatermissie.

5 David Guggenheim, een andere duikbootbestuurder, maakt zich klaar om af te dalen naar de diepe wateren.

6 Op het dek van de Esperanza krijgen de duikbootbestuurders hulp van een heleboel mensen zodat de operatie vlekkeloos verloopt.

2

4

3

5

6

Walvissen bestuderen zonder ze te doden

In samenwerking met een team van wetenschappers volgt Greenpeace via satelliet walvissen vanaf het zuidelijke deel van de Stille Oceaan tot in de Zuidelijke Ijszee. Greenpeace wil zo aan Japan tonen dat het mogelijk is om wetenschappelijke informatie over walvissen te vergaren zonder ze te doden.

Greenpeace identificeert, samen met een team wetenschappers, de walvissen en rust ze uit met een zendertje. Daarmee is het mogelijk de migratie van de walvissen via computer te volgen, om zo een maximum aan wetenschappelijke informatie te vergaren.

In 1994 werd in Antarctica een walvisreservaat opgericht. Het moest een toevluchtsoord zijn voor walvissen. De realiteit is anders: elk jaar in dezelfde periode wenden de Japanners de steven in de richting van dat stukje van de wereld om er walvissen te doden, zogezegd voor 'wetenschappelijke' doeleinden. In werkelijkheid gaat het om een verdoken commerciële walvisjacht. Het walvisvlees komt later meestal in de rekken van de Japanse supermarkten terecht, hoewel de consumptie ervan daalt. Trouw aan de traditie, willen de Japanners dit jaar voor 'wetenschappelijke' doeleinden 1.000 dwergvinvissen, 50 bultruggen en 50 gewone vinvissen doden.

Via satelliet walvissen volgen

In het kader van het programma *Great Whale Trail* wil Greenpeace, in samenwerking met een team wetenschappers⁽¹⁾, bewijzen dat je geen walvissen hoeft te doden om wetenschappelijke informatie over deze dieren te vergaren. Negentien bultruggen werden in de warme wateren van het zuidelijke deel van de Stille Oceaan (Nieuw-Caledonië en de Cookeilanden), waar ze zich voortplanten, uitgerust met

een zendertje. Zo kunnen ze via satelliet worden gevolgd tot in Antarctica. In de ijskoude wateren van de Zuidelijke Ijszee, die krioelen van het krill, vinden de walvissen hun eten. Dit project moet belangrijke informatie opleveren over de migratie van walvissen, de structuur van de walvispopulaties en het gebruik van hun habitat. Op dit ogenblik, twee maanden na de installatie van de eerste zendertjes en op basis van waarnemingen van de walvissen in het zuidelijke deel van de Stille Oceaan, hebben de wetenschappers al informatie vergaard, onder andere over de migratie van walvissen, zonder een enkele walvis te doden. De Japanse walvisjacht voor 'wetenschappelijke' doeleinden heeft in de laatste 20 jaar duizenden walvissen het leven gekost zonder dat ze ook maar enige noemenswaardige wetenschappelijke informatie heeft opgeleverd. Nochtans lopen de bultruggen die nu via satelliet worden gevolgd, het gevaar tragisch aan hun einde te komen. Eenmaal aangekomen in de wateren rond Antarctica, worden ze immers een doelwit voor de Japanse walvisjagers. Het is een absurde situatie: het walvisvlees dat de jagers ver-

schepen naar Japan brengt zeer weinig op, terwijl het walvistoerisme in het zuidelijke deel van de Stille Oceaan een lucratieve bezigheid is. En nu wordt deze activiteit dus steeds meer bedreigd. Greenpeace ijvert meer dan ooit voor de oprichting van een keten van zeereservaten om overbeviste soorten de kans te geven zich te herstellen.

⁽¹⁾ Wetenschappers van de *Opération Cétacés* uit Nieuw-Caledonië en de *Cook Islands Whale Research*.

– Caroline Veter

■ Wat kunt u doen?

Wilt u de route van de walvissen volgen, uw kennis over de bedreigingen voor die dieren bijschaven of zelf geld inzamelen?

Surf naar www.greenpeace.org/greatwhaletrail. De beelden van de route worden met een zekere vertraging getoond om te verhinderen dat de Japanse walvisjagers de walvissen kunnen opsporen.

Een reddingskamp voor bossen en klimaat

Sinds 9 oktober maakt Greenpeace op het Indonesische eiland Sumatra een stand van zaken op van de bosbranden die er woeden en van de ontbossing. Beide fenomenen dragen immers bij tot de opwarming van de aarde. Greenpeace zet de Indonesische regering onder druk om maatregelen te nemen. In december zullen de onderhandelaars tijdens de klimaatconferentie in Bali debatteren over wat er moet gebeuren in de periode na het Kyotoprotocol. Greenpeace wil ze tonen dat de strijd tegen de ontbossing een vorm is van klimaatbescherming.

De Indonesische bossen worden gekapt en afgebrand aan een tempo dat hoger ligt dan in eender welk ander land. Ofwel gebeurt dat voor de houtindustrie en de papierbedrijven; ofwel nemen enorme palmolieplantages de plaats in van de omgehakte bossen. De palmolie wordt gebruikt bij de productie van cosmetica of voedingswaren of als grondstof voor bio-brandstoffen. Die verwoesting heeft onmiddellijke gevolgen voor de bosbewoners en voor de vele planten- en diersoorten. De Sumatratijger en de orang-oetan worden bijvoorbeeld met uitsterven bedreigd.

En alsof dat nog niet genoeg is, is ontbossing er verantwoordelijk voor bijna 80 % van de uitstoot van broeikasgassen die de aarde opwarmt. Indonesië staat hierdoor op de derde plaats, na China en de VS, op de lijst van landen met de hoogste CO₂ uitstoot.

Reddingskamp midden in de Sumatraanse bossen

Vanuit het kamp midden in de Sumatraanse bossen, aan de rand van verscheidene palmolieplantages, werken de activisten, die van overal ter wereld (ook België) zijn gekomen, samen met de plaatselijke bevol-

king om de aandacht te vestigen op wat er met die bossen gebeurt. Samen brengen ze de bosbranden in kaart en bestrijden ze. Ze analyseren de omvang van de verwoesting, identificeren de verantwoordelijken, bestuderen de toestand van de (veenmoeras)bossen die gekapt zijn om er palmolieplantages aan te leggen, evalueren de globale biodiversiteit in de regio...

Hun doel? De Indonesische regering ervan overtuigen onmiddellijk een actieplan op poten te zetten om de bosbranden en de ontbossing tegen te gaan. En uiteraard druk uitoefenen op de ministers en regeringsleiders die in december samenkomen in Bali, zodat ze de strijd tegen de ontbossing opnemen in de klimaatakkoorden voor de periode na 2012. Vandaag blijven regeringen en de internationale gemeenschap nog te vaak doof voor oproepen om de bossen te beschermen. Bossen nemen CO₂ uit de lucht op, waardoor ze helpen het klimaat op aarde te regelen. Wanneer bomen worden omgehakt komt er CO₂ vrij. Ook wanneer bomen verbrand worden of wanneer ze plaats moeten maken voor intensieve landbouw.

– Caroline Veter

De bossen van Sumatra worden in een ijtempo gekapt. Door ter plaatse actie te voeren, toont Greenpeace aan dat bosbehoud een belangrijke rol speelt in de strijd tegen de klimaatverandering.

De elektronica-industrie wordt stilaan milieuvriendelijker

Een jaar geleden lanceerde Greenpeace de eerste uitgave van de *Guide to Greener Electronics*. Eén jaar en enkele uitgaven van deze gids later ⁽¹⁾ lijkt er een groene wind door de elektronicamarkt te waaien. Maar welke mug heeft haar dan gestoken? We vroegen het aan Yannick Vicaire, die verantwoordelijk is voor de campagne *Giftige stoffen*.

Wat wilde Greenpeace bereiken met de publicatie van die gids?

Yannick Vicaire:
"We wilden de 14 grootste fabrikanten van gsm's en com-

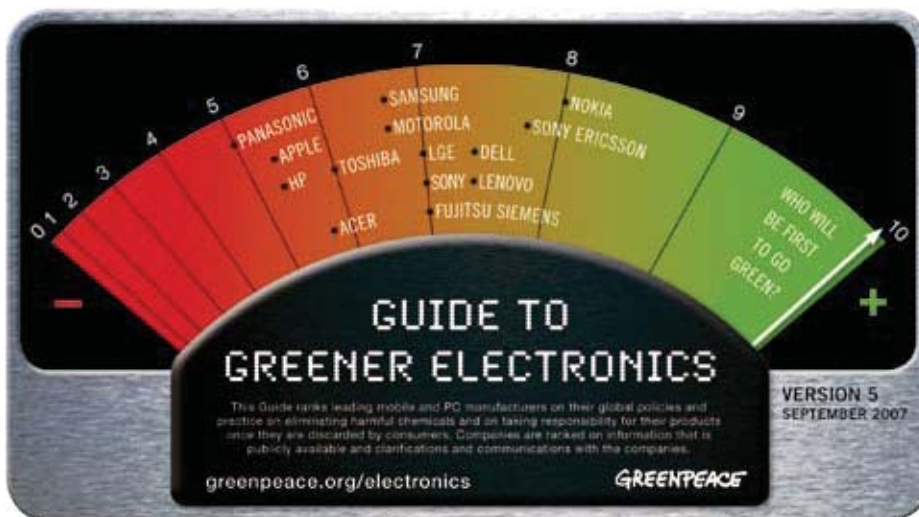
puters een milieuvriendelijkere koers laten varen. We wilden ook bereiken dat apparaten zonder gevaarlijke stoffen en materialen, zoals pvc en broomhoudende vlamvertragers, worden vervaardigd. We besloten dit te doen in de vorm van een klassement, omdat die sector heel competitief is en de bedrijven veel aandacht besteden aan hun imago. Dit alles gebeurt volledig transparant voor het oog van de consument. Met als resultaat dat 14 multinationals zich uitsloven om groener te zijn dan hun concurrenten en het werkt!"

Hoe was de situatie voordien?

"Bij de lancering, in augustus 2006, scoorden in onze gids minder dan de helft van de ondernemingen het gemiddelde. Vandaag hebben ze allemaal die kaap overschreden. Weinig ondernemingen voerden een beleid om geen gevaarlijke chemische stoffen in hun producten te gebruiken en nog minder een beleid van terugname en recyclage van afgedankte elektronische producten."

Wat zijn de belangrijkste veranderingen?

"Vandaag vindt de consument heel wat meer pvc-vrije producten en producten zonder broomhoudende vlamvertragers. Een jaar geleden verkochten alleen Nokia en Sony Ericsson gsm's zonder ofwel pvc ofwel broomhoudende vlamvertragers. Vandaag bieden Motorola en LGE die ook aan. Sony verkoopt nu VAIO-laptops, walkmans, digitale camera's en fototoestellen zonder pvc of broomhoudende

vlamvertragers. Zelfs Panasonic, dat nochtans achteraan bengelt, verkoopt pvc-vrije producten. Bovendien leggen bedrijven zich steeds meer een deadline op voor het volledig verwijderen van pvc en broomhoudende vlamvertragers uit hun producten. Zelfs Apple heeft die laatste uitdaging aangenomen. Apple beweert dat het dit zal doen tegen eind 2008, dus vóór elk ander bedrijf. Andere bedrijven, zoals Asus, zijn spontaan onze eisen in de praktijk beginnen omzetten, hoewel ze niet in onze gids staan. Er is dus een duidelijk sneeuwbal-effect."

Alles is dus onder controle?

"Niet helemaal. We moeten de engagementen van de bedrijven nauwlettend in de gaten houden. We hebben bijvoorbeeld net analyses gepubliceerd over de nieuwe iPhone van Apple om te zien of dit bedrijf de daad bij het woord voegt. Maar dat bleek niet het geval. Naast de eliminatie van giftige stoffen is er nog veel werk aan de winkel in de elektronicasector, gaande van de overexploitatie van grondstoffen tot de energie-efficiëntie van de apparaten. Maar er is een bewustwordingsproces aan de gang en wij zijn er om dit te stimuleren."

Is die positieve ontwikkeling enkel te danken aan de publicatie van de gids?

"Die publicatie is slechts het zichtbare deel van ons werk. We vergaderen geregeld met de veertien bedrijven in het klassement. Hun vertegenwoordigers zijn vaak heel spraakzaam... over praktijken bij de concurrenten. We werken ook samen in een coalitie van milieuorganisaties in de VS en India of met netwerken van verenigingen die zich meer op de sociale aspecten toeleggen."

Wat zijn de volgende fases in de campagne?

"We willen de gevolgen van het dumpen van elektronisch afval in sommige landen verder in kaart brengen. We willen de betrokken landen ook helpen een aangepaste wetgeving op te stellen. Greenpeace India werkt daar heel intens aan. Verder blijven we de handel in elektronica-afval, die ondanks de EU-wetgeving onverminderd doorgaat, aan de kaak stellen. De gids zal waarschijnlijk in de toekomst ook andere bedrijven vermelden."

⁽¹⁾ Te raadplegen op www.greenpeace.org/giftigestoffen

– Interview afgenomen door Caroline Veter

Weer de peer: Greenpeace drijft de druk op

Zijn de dagen van de gloeilamp geteld? Nog niet, maar Greenpeace verhoogt de druk met acties om energieverblindende gloeilampen uit de handel te weren en het spaarlampenaanbod te vergroten. Momenteel focust Greenpeace zich op winkelketens. Terwijl de eerste resultaten binnenlopen, mist de regering de kans om een Europese voortrekkersrol te spelen.

Om een einde te maken aan de productie en de verkoop van inefficiënte verlichting, startte Greenpeace de campagne *Weer de peer*. Tijdens de zomermaanden vroegen we aan de grote winkelketens tegen wanneer ze de gloeilamp uit de rekken zullen halen. De reacties liepen uiteen, maar geen enkele keten wilde een concrete datum naar voren schuiven. Hen over de streep trekken dat toch te doen, werd onze eerste uitdaging.

Op 12 september gaven we het startschot met een actie bij de Delhaize in Elsene (Brussel). Alle gloeilampen werden van een sticker *Klimaatgevaarlijk product* voorzien en uit de rekken gehaald. Intussen gaven vrijwilligers van Greenpeace aan de ingang van de supermarkt uitleg over het belang van spaarlampen in de strijd tegen klimaatverandering. Drie dagen later voerden we gelijkaardige acties bij vijf andere winkels in Gent, Brussel en Charleroi.

Maar ook u heeft een belangrijk steentje bijgedragen: de winkelketens hebben meer dan duizend kaarten ontvangen die in het vorige Greenpeace magazine zaten. Dankzij uw hulp heeft onze vraag voor zui-

nige lampen het hoogste niveau bereikt.

Een kleine vooruitgang bij de winkelketens

Het eerste resultaat in België is binnen: Gamma liet weten alles in het werk te stellen om tegen 2012 niet langer gloeilampen te verkopen. Als Gamma het kan, kunnen de anderen het ook. En sneller, want 2012 is nog te veraf. Greenpeace zal er alles aan doen om de winkelketens hun koudwater-vrees te doen overwinnen.

Ongewijzigde situatie op politiek niveau

Op politiek vlak blijven de kaarten in België vrijwel ongewijzigd. In het ontwerp van het regeerakkoord staat enkel te lezen dat de regering een verbod op gloeilampen op Europees niveau zal steunen. Laksheid of gebrek aan politieke moed? Van zodra de nieuwe regering in het zadel zit, zal Greenpeace de verantwoordelijke ministers vragen een voortrekkersrol op te nemen in dit dossier.

– Jonas Hulsens

In winkelketens over het hele land hebben Greenpeace-actievoerders massaal stickers met de boodschap *Klimaatgevaarlijk product* geplakt op energieverblindende gloeilampen.

Zij weren de peer!

20 februari 2007: Australië kondigt als eerste land ter wereld aan dat het gloeilampen uit de handel zal halen tegen 2012.

13 maart 2007: De Britse winkelketen Currys laat als eerste weten de verkoop van gloeilampen nog dit jaar te zullen stopzetten. Onder druk van Greenpeace volgen daarop de andere Britse winkelketens, met uitzondering van Woolsworth.

25 april 2007: Canada maakt bekend dat het tegen 2012 gloeilampen uit de handel zal halen.

17 september: Doe-het-zelfketen Gamma meldt als eerste winkelketen in België aan Greenpeace dat ze gloeilampen uit de rekken wil halen, tegen 2012.

27 september 2007: Dankzij de Greenpeacecampagne in het Verenigd Koninkrijk zal Woolsworth, tot dan toe de slechtste leerling van de klas, de verkoop van gloeilampen stopzetten in 2010.

26 oktober 2007: De Franse president Sarkozy kondigt aan dat de gloeilamp in Frankrijk verboden wordt vanaf 2010.

26 oktober 2007: de Griekse keten Metro laat Greenpeace weten dat gloeilampen tegen 2010 uit het assortiment zullen verdwijnen.

■ Wat kunt u doen?

- Genoeg gepraat, doe de klimaatdaad: vervang gloeilampen door spaarlampen. Breng uw oude gloeilampen mee naar de Klimaatactiedag op 8 december (zie pagina 12).
- Stuur een e-card naar de winkelketens of bestel een actietoolkit via de website www.weerdepeer.be

Electrabel plukt u kaal!

Wist u dat wij allemaal hebben bijgedragen aan de afschrijving van de energie-installaties van Electrabel? De stroomproducent wijst bovendien de realiteit van de klimaatverandering af. En wist u dat het aandeel hernieuwbare energie in ons land nog altijd marginaal is? Electrabel daarentegen wordt 'schandalig rijk', ten koste van de bevolking en het leefmilieu. En de overheid laat dat allemaal maar gebeuren...

Om het absurde van deze situatie aan te tonen, projecteerde Greenpeace op 30 oktober het animatiefilmpje *Electrabel plukt u kaal!* ⁽¹⁾, in het Zuidstation en aan de Naamse Poort in Brussel. Het filmpje werd ook verspreid via het internet en doet sindsdien flink de ronde (meer dan 20.000 bezoekers na 24 uur). Greenpeace wil met het filmpje het publiek informeren over deze abnormale situatie waarbij een privébedrijf vele miljarden euro winst kan vergaren op de kap van de Belgische consumenten. Daarnaast is het de bedoeling om ook de federale regering ertoe aan te zetten om zo snel mogelijk dit geld terug te vorderen en het uitsluitend te gebruiken voor de bevordering van onderzoek naar en investeringen in hernieuwbare energie en maatregelen op

het vlak van efficiënt energieverbruik. Ten slotte klaagt het filmpje het energiebeleid van Electrabel aan dat ondanks een 'groene' reclamecampagne, volledig gericht blijft op gevaarlijke en vervuilende energiebronnen, zoals steenkool en kernenergie. Het Belgische energielandschap wordt inderdaad nog altijd gedomineerd door kernenergie, terwijl steenkool, de fossiele brandstof die de meeste CO₂ uitstoot, ook nog altijd een belangrijke plaats inneemt. Hernieuwbare energiebronnen nemen met moeite 2 % in en nergens valt een teken te bespeuren van een ambitieus beleid ter bevordering van een efficiënter energieverbruik, hoewel de meest doeltreffende maatregelen ontegensprekelijk op dit gebied te nemen zijn. Wie is de schuldige? De

Belgische overheid die haar verantwoordelijkheid ontloopt. Ze heeft toegestaan dat Electrabel-Suez, lange tijd de enige speler op de markt, ongeoorloofde winsten kon verzamelen...

Hoe is het zover kunnen komen?

De bouw van de steenkoolcentrales en de kernreactoren van Electrabel dateert van de jaren 1960-1980. Hun levensduur werd aanvankelijk op 30 à 40 jaar gepland, maar er werd beslist om ze op slechts 20 jaar af te schrijven. De winstmarge van de uitbaters was gegarandeerd door het systeem van de prijsregulering en de beslis-sing had rechtstreekse gevolgen voor de energiefactuur van de Belgische gezinnen,

Electrabel plukt u kaal! Greenpeace informeert voorbijgangers in Brussel.

Greenpeace versus Electrabel

In vorige magazines werd reeds vermeld dat Electrabel - na enkele ludieke Greenpeace-activiteiten bij diverse kern- en steenkoolcentrales - de bespottelijke klacht voor bendevorming tegen Greenpeace neerlegde. Het gerecht is nu reeds 9 maanden bezig met een vooronderzoek om te bepalen of deze klacht ontvankelijk is. In die periode werden meer dan 50 medewerkers en vrijwilligers van Greenpeace opgeroepen voor ondervraging. Inmiddels is

het Platform voor Vrije Meningsuiting ontstaan (meer dan 180 organisaties) dat dergelijk misbruik van gerechtelijke procedure scherp veroordeelt. Een hoop gemeenschapsgeld wordt verkwist om een kritische organisatie als Greenpeace onder druk te zetten. Op 17 september is Greenpeace opgeroepen voor de rechtbank van Dendermonde. Samen met vertegenwoordigers van het Platform voor Vrije Meningsuiting hield Greenpeace daar een symbolische manifestatie tegen de beknotting van het recht op vrije meningsuiting door bedrijven als Electrabel.

die gedurende lange tijd tarieven hebben betaald die tot de hoogste van Europa behoorden. Maar toen de centrales afgeschreven waren, gebeurde er niets om de gemeenschap te vergoeden voor wat zij had geïnvesteerd.

In 2001, bij het begin van de overgang naar een vrijgemaakte Belgische elektriciteitsmarkt, kon Electrabel dus genieten van een energiepark dat vrijwel volledig was afbetaald, waardoor het bedrijf over een belangrijk concurrentievoordeel beschikte.

Miljarden euro's onterecht verkregen!

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) heeft een poging ondernomen om te berekenen hoeveel Electrabel precies ten onrechte heeft verkregen dankzij het concurrentievoordeel. De CREG schatte dat die som in 2004 al meer dan 3 miljard euro bedroeg. Tegen 2025 zou het bedrag oplopen tot meer dan 11 miljard euro. Let wel: deze ramingen hebben enkel betrekking op de kerncentrales (voor steenkool zijn geen berekeningen gemaakt) en volgens Greenpeace zijn ze nogal voorzichtig. Electrabel kon haar privileges behouden en de data voor sluiting van de kernreactoren, zoals voorzien door de wet op de kernuitstap, worden telkens opnieuw in vraag gesteld. Daardoor wordt de ontwikkeling van een goed presterend, gedecentraliseerd energiepark op basis van hernieuwbare energiebronnen steeds weer gehypothekeerd. Het is zelfs helemaal niet duidelijk hoe België erin zal slagen om te voldoen aan de Europese doelstellingen op het vlak van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie...

De volgende regering moet het geld invorderen

De Belgische overheid lijkt te zijn 'vergeten'

welk geschenk zij Electrabel heeft gegeven. Maar nu de klimaatverandering elke dag dreigender wordt, kan de toekomstige regering niet anders dan onverwijld de nodige maatregelen nemen. Ze moet de door Electrabel verschuldigde bedragen integraal terugvorderen en ze volledig besteden aan de ontwikkeling van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. België is er sinds de ondertekening van het Kyoto-protocol niet in geslaagd ook maar enige vooruitgang van betekenis te boeken en ons land heeft dan ook geen andere

keuze dan de uitstoot van broeikasgasen tegen 2020 met 30 % te verminderen. Dat is een buitengewone uitdaging die nog nooit vertoonde inspanningen zal vergen. De vaagheid die daarover blijft bestaan in het recentelijk ondertekende akkoord over milieu is in dat opzicht alvast zorgwekkend (zie ook pagina 13).

⁽¹⁾ Beschikbaar op www.electrabel.be

– Philippe Cornélis

Genoeg gepraat, tijd voor een klimaatdaad

Op zaterdag 8 december vindt in Brussel een nationale manifestatie plaats die volledig in het teken staat van het klimaat. Het doel is een krachtig signaal te geven voor de noodzaak aan een goed klimaatakkoord na Kyoto. De manifestatie zal bestaan uit een kleurrijke optocht, een markt met infostands en workshops en een reeks concerten. Het publiek wordt opgeroepen om een concrete klimaatdaad te stellen. Greenpeace zal uiteraard van de partij zijn en rekent op al haar sympathisanten om mee te doen!

Van 3 tot 14 december komen de wereldleiders in Bali samen om te discussiëren over wat er moet gebeuren na de eerste fase van het Kyotoakkoord, die afloopt in 2012. De beslissingen die hier genomen worden zijn essentieel voor de toekomst van onze planeet. De Global Climate Campaign roept op om op zaterdag 8 december wereldwijd acties te ondernemen rond de klimaatproblematiek.

In België organiseren de Klimaatcoalitie⁽¹⁾ en Klimaatoproep een manifestatie in Brussel. Met deze manifestatie geeft de klimaatcoalitie de aftrap voor haar mobilisatiecampagne HIER! De optocht moet een kleurrijke, creatieve, muzikale en gevarieerde stoet worden zonder negatieve impact op het klimaat. Er rijden dus geen

Programma 8 december

14u30: start optocht aan het Brusselse Zuidstation (verzamen onder de Greenpeacevlag) met aansluitend klimaatmarkt op de Kunstberg

18u00: Artforearth Concert in het Koninklijk Circus met optredens van onder andere Lalalover en Hooverphonic. Hopelijk bent u erbij!

Voor het volledige programma, surf naar: www.8dec2007.be

gemotoriseerde voertuigen mee maar karren met muzikanten, circusartiesten en lampencontainers die door de straten getrokken worden. Hopelijk trekt u ook mee aan de kar! Aan het einde van de optocht vindt er een klimaatmarkt plaats en de dag wordt muzikaal afgesloten met een concert georganiseerd door de vzw *People for Earth*.

Een klimaatdaad

Om de klimaatcrisis te keren, moet de wereldwijde CO₂-uitstoot tegen 2050 met minstens 50 % omlaag. Dat kan als we zuinig omgaan met energie. Spaarlampen zijn vijf keer zuiniger dan gloeilampen en gaan veel langer mee⁽²⁾. Daarom vragen we iedereen om een concrete klimaatdaad te stellen: vervang gloeilampen door spaarlampen en schakel over naar groene stroom. Registreer op www.hierbeginthet.be uw klimaatdaad of doe een klimaatbelofte, zodat we kunnen meten wat het effect is.

Als symbool voor de gestelde klimaatdaad vragen we iedereen om oude gloeilampen mee te brengen naar de optocht. De lampen zullen we later aan de bevoegde ministers bezorgen, zodat ze letterlijk zien hoeveel mensen engagementen van hen verwachten. Mensen die niet naar de manifestatie kunnen komen, kunnen hun oude gloeilampen tot 1 december droppen in een winkel van Oxfam Solidariteit.

De oplossing voor de klimaatverandering begint HIER

⁽¹⁾ De Klimaatcoalitie is een samenwerkingsverband van meer dan 70 middenveldorganisaties waaronder Greenpeace, www.klimaatcoalitie.be

⁽²⁾ Lees meer over de impact van gloeilampen op het milieu op www.weerdepeer.be.

– Karen Janssens

Regeringsonderhandelingen over klimaat zijn vaag

Bij het schrijven van dit artikel is er nog steeds geen regering. De onderhandelingen gaan ondertussen onverminderd voort. Op 24 oktober hebben de oranje-blauwe partijen alvast een akkoord bereikt over het milieu en over de aanstelling van een minister voor Duurzame Ontwikkeling. Maar in het akkoord ontbreekt overduidelijk een strategie en het is dus ten zeerste de vraag wat het mandaat van die minister zal zijn.

In tegenstelling tot andere EU-landen heeft België nog altijd geen nationale doelstelling op middellange termijn voor een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, voor hernieuwbare energie en voor energie-efficiëntie. Het is absoluut onduidelijk hoe ons land de intenties om vooruitgang te boeken op het vlak van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie concreet zal maken.

En wat met de wet inzake de uitstap uit kernenergie? Ook hier geen duidelijkheid. Zonder aanwijsbare reden en zonder enig publiek debat zijn de oranje-blauwe onderhandelaars van plan de datum voor de sluiting van bepaalde reactoren te herzien. Waarom? Om de elektriciteitsvoorziening veilig te stellen? Daar is geen enkele reden toe. Integendeel, hierdoor ontmoedigen ze investeringen in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie, die de enige middelen zijn om op duurzame wijze de klimaatverandering het hoofd te bieden.

Veel vaagheid ook over het gebruik van de uitzonderlijke winsten van Electrabel (zie pagina's 10 en 11). Door de vervroegde afschrijving van haar kernreactoren zal het bedrijf tegen 2025 naar schatting zowat 11 miljard euro winst hebben geboekt. Het akkoord

Greenpeace-activisten uiten in de Wetstraat hun bezorgdheid over de wending die de regeringsonderhandelingen nemen inzake de strijd tegen de klimaatverandering.

zegt niet wat er met dat geld moet gebeuren. Greenpeace vindt dat de toekomstige regering dit bedrag onverwijld moet terugwinnen en het besteden aan onderzoek naar en investeringen in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie.

Meer dan ooit eist Greenpeace van de toekomstige regering dat ze een sterk klimaatbeleid voert dat gebaseerd is op duidelijke

en ambitieuze Belgische doelstellingen. Dat wil zeggen: een vermindering met 30 % van de uitstoot van broeikasgassen, ten minste 15 à 20 % hernieuwbare energie en 20 % energie-efficiëntie tegen 2020. Greenpeace eist uiteraard ook om voor eens en altijd de wet op de kernuitstap en het tijdschema te bevestigen. Want het klimaat wacht niet.

– Fawaz Al Bitar

Oeps...!

Als u op 23 september op Autoloze zondag in Brussel rondwandelde of fietste, hebt u misschien tegen de gevel van het Justitiepaleis de enorme spandoek gezien. Met die symbolische actie wilde Greenpeace wijzen op het aandeel van het autoverkeer in de uitstoot van broeikasgassen⁽¹⁾. De autoindustrie stuurt geruststellende boodschappen

de wereld in over wat ze allemaal doen tegen de klimaatverandering. Maar in werkelijkheid blijft ze onnodig zware, snelle en krachtige wagens produceren, waardoor ook de CO₂-uitstoot hoog blijft.

⁽¹⁾ de transportsector is verantwoordelijk voor 27 % van de CO₂-uitstoot in de EU, en bijna de helft daarvan is afkomstig van auto's.

Een dagschotel met of zonder ggo's?

Genetisch gemanipuleerde aardappelen, Budweiser gemaakt op basis van ggo-rijst,... Links en rechts blijven ggo's opduiken, al is het dan onrechtstreeks. Op termijn zouden ze de voedselketen kunnen besmetten. Consumenten zijn nochtans massaal tegen ggo's op hun bord.

Begin oktober 2007 bevestigt Greenpeace dat een experimentele variant van genetisch gemanipuleerde rijst (LL601) werd gevonden in de rijstvoorraden van Anheuser-Busch⁽¹⁾. Deze grootste Amerikaanse brouwer is vooral bekend van Budweiser. De genetisch gemanipuleerde rijst wordt dus gebruikt bij het brouwen van dit bekende bier dat te koop is in meer dan 60 landen, waaronder België. Voor deze variant van genetisch gemanipuleerde rijst is er enkel een Amerikaanse vergunning en hij mag dus niet worden uitgevoerd.

Anheuser-Busch werd op de hoogte gebracht van de resultaten van de tests die een onafhankelijk laboratorium in opdracht van Greenpeace had uitgevoerd. Het bedrijf beweerde daarop dat alle Budweisers die worden uitgevoerd of buiten de VS gebrouwen, gegarandeerd geen gemanipuleerde ingrediënten bevatten. Maar er blijkt toch Budweiser naar België te worden geëxporteerd die in de VS gebrouwen wordt. Informatie over de precieze samenstelling van het geëxporteerde bier ontbreekt. Men houdt dus weinig rekening met de Belgische en Europese consumenten die massaal gekant zijn tegen ggo's. Bovendien zouden producten die van ggo's afgeleid zijn en toch op de Europese markt terechtkomen een etiket moeten dragen.

Maar in plaats van de liefhebbers van Budweiser en alle consumenten gerust te stellen, beschuldigt de Amerikaanse brouwerij Greenpeace van leugens en ongefundeerde publicaties. Anheuser-Busch dreigt er zelfs mee Greenpeace voor het gerecht te dagen.

Puree met ggo's!

Ook de aardappelen worden bedreigd. Inderdaad, de Europese Commissie zal binnenkort aan chemiebedrijf BASF het recht toekennen om een genetisch gema-

nipuleerde aardappel in Europa te telen⁽²⁾. Deze aardappel werd genetisch gemanipuleerd om meer zetmeel te produceren. In de eerste plaats is hij bestemd voor de fabricatie van papier, lijm en andere kleefmiddelen. Maar in de vergunningsaanvraag sluit BASF niet uit dat de aardappel ook in diervoeder kan worden verwerkt.

Tot op heden bestaat er geen EU-wetgeving die de coëxistentie tussen gemanipuleerde en gewone teelten regelt. Zonder bindende wetten is het haast onmogelijk te waarborgen dat er geen overdracht gebeurt tussen de teelten, omdat de risico's zo groot zijn. Hoe kan men dan garanderen dat de voedselketen niet wordt besmet?

Als de BASF-aanvraag wordt ingewilligd, zal het de eerste vergunning zijn voor de

teelt van een ggo sinds de BT-maïs van Monsanto (MON810) in 1998. De vergunning zou voor heel de EU gelden en dus ook voor België.

We zullen ongetwijfeld morgen nog geen genetisch gemanipuleerde frietjes op ons bord krijgen. Toch stellen we vast dat de Europese Commissie een onomkeerbare weg inslaat. De mening van de consumenten is blijkbaar eens te meer niet van tel bij het nemen van beslissingen die jammer genoeg wel degelijk ingaan tegen het recht en de vrijheid om zonder ggo's te produceren en te consumeren.

⁽¹⁾ voor verdere informatie rond rijstbesmetting, zie: www.greenpeace.org/belgium/nl/press/reports/bayer

⁽²⁾ Als u dit artikel leest, is dit misschien al gebeurd

– Natacha Adam

www.greenpeace.be in een nieuw kleedje

Niet alleen dit magazine onderging een metamorfose, ook onze website kreeg een grondige opknappbeurt. Maar we hebben niet enkel de kleuren aangepast... U vindt er een schat aan informatie over Greenpeace en haar campagnes, het laatste nieuws heet van de naald en u verneemt er wat u zelf kunt doen om het milieu te helpen.

Wat doen we?

In dit magazine geven we u driemaandelijks een overzicht van wat Greenpeace doet om het milieu te beschermen. Om het laatste nieuws over onze campagnes op de voet te volgen kunt u op onze website terecht.

Via **nieuwsberichten** houden we u voortdurend op de hoogte van onze acties en activiteiten in binnen- en buitenland. De berichten worden verrijkt met kleurrijke fotoreportages en video's.

U kunt zich inschrijven op onze maandelijkse **nieuwsbrief** om een selectie van het belangrijkste nieuws in uw mailbox te ontvangen. Wil u nog korter op de bal spelen? Dan kunt u zich abonneren op onze **RSS feed** zodat u gewaarschuwd wordt telkens er een nieuwsbericht op onze website wordt toegevoegd.

Verder komt u via een eenvoudig menu alles te weten over de missie van Greenpeace, de geschiedenis van de

organisatie en de behaalde successen.

Per campagne hebben we alle informatie opgedeeld in *Problemen*, *Oplossingen*, *Wat doen wij?* en *Wat kunt u doen?*. Zo vindt u in een oogopslag de informatie die u zoekt.

Wat kunt u doen?

Op onze website ligt de nadruk op wat u zelf kunt doen. **Als cyberactivist** kunt u ons helpen om successen te behalen door online actie te ondernemen. We sturen regelmatig mails met oproepen om een brief te versturen of een petitie te ondertekenen. Door uw stem te laten horen kunt u mee druk uitoefenen op politici of bedrijven. We ontwikkelen regelmatig actietools die u kan downloaden om zelf aan de slag te gaan, zoals bijvoorbeeld een klimaatboete voor energieverblindende auto's of stickers om op energieverblindende gloeilampen te kleven.

Als consument kunt u uw steentje bijdragen door bewust te kiezen voor milieuvriendelijke oplossingen. We helpen u de juiste keuze te maken door u te informeren aan de hand van klasseringen en nuttige tips. Zo geven we bijvoorbeeld een overzicht van groene stroomleveranciers en groene elektronica en kunt u berekenen wat u uitspaart door gloeilampen te vervangen door spaarlampen.

Wilt u liever actief op het terrein aan het werk? Op onze website vindt u informatie over wat u moet doen om **als vrijwilliger** voor Greenpeace te werken. Af en toe zijn er ook openstaande vacatures voor betaalde jobs.

Om onze campagnes te doen slagen hebben we uw steun nodig. Via onze handige online **betaalpagina's** kunt u van achter uw computer in enkele clicks betalingen uitvoeren en een doorlopende opdracht geven. U surft er naartoe door op *Steun ons* te klikken.

Onze website is uiteraard voor iedereen toegankelijk, aarzel dus niet om vrienden en kennissen op de hoogte te brengen van interessante artikels of een leuke video. Hoe meer mensen betrokken zijn bij onze campagnes, hoe beter voor het milieu. Want samen kunnen we het verschil maken!

– Joke Buts

Greenpeace op YouTube

Bekijkt u graag video's online? Dan moet u beslist eens een bezoekje brengen aan het kanaal van Greenpeace België op Youtube. Laat u meeslepen met de beelden van onze acties of kom er meer te weten over onze campagnes in informatieve of grappige clips. U kan de video's ook beoordelen en doorsturen naar vrienden.

In de loop van de komende maanden zullen we nog meer video's toevoegen. Wilt u op de hoogte blijven van nieuwe video's die we posten? Als u zich abonneert op ons kanaal, wordt u via e-mail verwittigd.

Surf snel naar: www.youtube.com/GreenpeaceBelgium

Schakel over op groene stroom!

Minder verbruiken, ecologisch verbruiken! U kunt een belangrijke bijdrage leveren door te kiezen voor elektriciteit die opgewekt is door hernieuwbare energiebronnen, zoals en zonne- en windenergie. Hoe meer mensen kiezen voor groene stroom, hoe meer er geïnvesteerd zal worden in die milieuvriendelijke elektriciteit. En hoe sneller de kern- en steenkoolcentrales kunnen sluiten.

Overschakelen is eenvoudig:

- Surf voor het klasement van stroomleveranciers naar www.greenpeace.org/groenestroom
- Kies uw nieuwe leverancier van groene stroom
- Stuur hem de briefkaart die u bij dit magazine vindt. Vergeet niet uw gegevens in te vullen.

Overschakelen naar groene stroom is een eenvoudige, maar belangrijke stap op de weg naar een beter milieu.

Alvast bedankt!

■ Steracteur Geert Hunaerts zingt voor Greenpeace

Vanaf vrijdag 9 november zal Geert Hunaerts zijn beste beentje voorzetten voor Greenpeace in het live-programma 'Steracteur sterartiest' op één. Elke week zingt elke steracteur een nummer. De jury geeft commentaar en mag per acteur twee nummers voorstellen voor de volgende aflevering. Het is de kijker die alles in handen heeft: hij beslist wie doorgaat naar de volgende aflevering én wat die zal zingen! Elke stem van de kijker is goed voor 10 eurocent. Die gaat naar het goede doel van de acteur op wie hij stemde. Als Geert wint, betekent dat 25.000 euro extra voor onze campagne 'Oceanen en Zeeën'.

U kan er mee voor zorgen dat Geert Hunaerts in de race blijft. Door elke vrijdag af te stemmen op één en te sms'en natuurlijk! Lees meer op de website van één: www.een.be/steracteursterartiest

© EEN - BART MUSSCHOOT

■ Greenpeace steunen via een legaat of schenking

Waarom zou ik een testament opstellen? Hoe stel ik een testament op? Hoeveel bedragen de successie- of schenkingsrechten? Hoe kan ik Greenpeace steunen door middel van een legaat of schenking?

Heel wat mensen stellen zich deze vragen wanneer ze een testament willen opstellen of een schenking willen doen. In onze brochure Testamenten en schenkingen vindt u de antwoorden. Het eerste deel van de brochure handelt over testamenten en schenkingen in het algemeen.

We vestigen bijvoorbeeld uw aandacht op het bestaan van het duolegaat, een interessante formule die u een aanzienlijke belastingbesparing kan opleveren. In het tweede deel van de brochure gaan we dieper in op onze werking en onze milieubeschermingscampagnes.

Kortom, een brochure die zeker de moeite loont om eens door te nemen. U kunt ze vrijblijvend aanvragen. Stuur ons de antwoordstrook ingevuld terug of contacteer Raf Drijvers: raf.drijvers@be.greenpeace.org, tel. 02 274 02 33.

A N T W O O R D S T R O O K

Ja, ik wil graag de brochure Testamenten en schenkingen ontvangen.

Naam: _____ Voornaam: _____

Straat: _____ Nr: _____ Bus: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____

Telefoon: _____ Geboortedatum: _____

Stuur dit formulier naar : Greenpeace, t.a.v. Raf Drijvers, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel.

GREENPEACE dossier

Winter 2007 • December - januari - februari

Greenpeace-activist zijn: wat houdt dat in?

In ons land is de vrijheid van meningsuiting het recht van elke burger, maar ook van elke organisatie die zich over een bepaald thema wil uitspreken. Greenpeace geniet logischerwijze dus ook van dit recht. Dankzij die vrijheid kan het de debatten die vandaag de maatschappij beroeren, naar de verschillende machts-sferen overbrengen. Een brede waaier van mensen zet zich in voor Greenpeace. Ze engageren zich op verschillende manieren: sommigen nemen deel aan cyberacties, anderen aan acties op het terrein, nog anderen schenken ons geld. In dit dossier werpen we een blik op de vele engagementsmogelijkheden.

Greenpeace bekendmaken bij het publiek

Er bestaan verschillende manieren om Greenpeace-activist zijn. De voorlichters zijn bijvoorbeeld vrijwilligers die de activiteiten van Greenpeace uitleggen en promoten. Wellicht hebt u ze al ontmoet: op straat, tijdens een festival of op een biobeurs. Of misschien heeft een voorlichter al een bezoek gebracht aan de klas van uw kinderen?

Greenpeace rekent sterk op deze voorlichtersteams om haar boodschap over te brengen naar het grote publiek. Maar iemand wordt niet zomaar voorlichter! Het is ontzettend belangrijk de campagnes en de werking van Greenpeace tot in de puntjes te kennen. Voorlichters worden daarom regelmatig uitgenodigd voor informatievergaderingen en vormingsdagen. Wat moet iemand kunnen om voorlichter te worden? Dossiers instuderen, niet bang zijn om voor een publiek te spreken, graag met mensen omgaan, in team kunnen werken, wat vrije tijd hebben en heel veel enthousiasme voor de campagnes van Greenpeace!

Luc, een ervaren voorlichter

Greenpeace België telt ongeveer 60 voorlichters. Luc is er een van. "Door een samenloop van omstandigheden ben ik

Luc: "Aan iedereen die aarzelt om voorlichter te worden, zeg ik: probeer het! Maak kennis met de andere voorlichters, stel ze vragen over hun ervaringen. En waarom het niet een keertje proberen? Je beslist zelf hoeveel tijd je eraan besteedt."

Greenpeacevoorlichter geworden. Drie jaar geleden ben ik opnieuw beginnen studeren, maar de onderwezen theorie volstond voor mij niet. Ik wilde mijn studie ook in de praktijk omzetten. Daarom zocht ik vrijwilligerswerk rond de thema's klimaat en energie. Ik kwam bij Greenpeace terecht.

Een ander belangrijk element voor mij was de bewustmaking van de mensen. Ik heb eerst orde op zaken bij mij thuis gesteld, daarna wou ik de anderen bewustmaken en met hen mijn ervaringen delen. Mijn

voorlichterswerk helpt me daarbij. Ik leg de activiteiten van Greenpeace uit op informatiestands (tijdens festivals bijvoorbeeld), via informatieverbreiding aan voorbijgangers tijdens acties en door spreekbeurten in onder andere scholen en jeugdhuisen. Ik besef dat de milieuproblematiek en -bescherming nog niet voldoende aan bod komen. Als voorlichter bereik je minder mensen dan je zou willen, maar elk beetje helpt. Gewoonlijk reageren de mensen heel positief. Vaak vertellen ze dat ze

Om de milieuproblemen onder de aandacht van het grote publiek te brengen, richt Greenpeace zich tot jong en oud.

Greenpeace al heel lang als donateur steunen. Uiteraard is soms iemand het niet met ons eens, maar als dan een eerlijke discussie volgt, profiteren beide partijen ervan. Vandaag werk ik in de informaticasector. Dat betekent dat ik voorlichter ben in mijn vrije tijd. Voor mij dient dit vrijwilligerswerk een hobby te blijven, iets wat ik met hart en ziel doe en waarvoor ik graag wat vrije tijd opoffer. Aan iedereen die aarzelt om voorlichter te worden, zeg ik: probeer het! Maak kennis met de andere voorlichters, stel ze vragen over hun ervaringen. En waarom het niet een keertje proberen? Je beslist zelf hoeveel tijd je eraan besteedt. Als bepaalde activiteiten je minder liggen, hoef je er niet aan deel te nemen."

Anne en Cécile coördineren lokale groepen

In grotere landen, zoals Frankrijk, zijn er lokale activistengroepen. Op dit ogenblik telt Greenpeace Frankrijk 26 lokale groepen in 26 steden, in alle windstreken van het land. Zij hebben als opdracht de campagnes van Greenpeace Frankrijk ter plaatse uit te dragen: zij kleven bijvoorbeeld etiketten op producten met ggo's in de supermarkten, gaan rond met petitieën, verspreiden informatie, mobiliseren het publiek en de media, stellen infostands op tijdens concerten, festivals, beurzen en markten, organiseren conferenties en lobbyen bij parlementsleden.

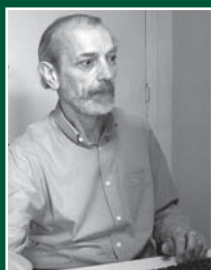

In Frankrijk zijn de lokale groepen van Greenpeace heel actief. Ze dragen regelmatig bij tot het succes van Greenpeacecampagnes die de hoofdzetel in Parijs op touw zet.

Hun talrijke en gevarieerde activiteiten dragen steeds meer bij tot het succes van de campagnes die de hoofdzetel in Parijs op touw zet. De lokale groepen kunnen op eigen initiatief activiteiten organiseren, maar dienen in theorie wel de hoofdzetel hiervan op de hoogte te brengen en toestemming te krijgen, behalve voor informatiestands.

Uiteraard worden die lokale groepen niet aan hun lot overgelaten. Anne en Cécile coördineren de groepen vanuit het hoofdkantoor in Parijs: zij ontmoeten elk jaar de verantwoordelijken van de groepen, organiseren vormingsdagen, sturen regelmatig documentatie op over de campagnes, verspreiden maandelijks een nieuwsbrief met een update van elke campagne...

Erwin, administratief vrijwilliger

Luc en andere Greenpeace-voorlichters gaan op verplaatsing, anderen steken op het kantoor een nuttig en waardevol handje toe. Greenpeace is een

grote organisatie en op kantoor kan het soms druk zijn. Er is altijd werk aan de winkel: de post ronddelen en versturen, documentatiepakketten samenstellen, documenten klasseren, fotokopieën nemen... De hulp van vrijwilligers is dus meer dan welkom.

Het zijn niet altijd jongeren die hun diensten komen aanbieden. In Luxemburg bijvoorbeeld zorgt een veertigjarige muzikleraar voor het bijwerken van de website. En voor het afhandelen van de doorlopende opdrachten is een gepensioneerd verantwoordelijk.

Sinds meer dan zes jaar is Erwin, een 65-jarige jonggepensioneerde, vrijwilliger bij Greenpeace België. Elke woensdag en vrijdag zit hij aan zijn bureau op de tweede verdieping en neemt er persartikels door. Hij verzamelt de relevante artikels voor de mensen op kantoor. Eenmaal per maand stuurt hij een samenvatting ervan door naar de voorlichters. Voor hen is dit een belangrijke informatiebron: zo zijn ze beter gewapend wanneer ze de straat

opgaan om te praten over Greenpeace en haar campagnes.

Erwin is blij dat hij een efficiënte bijdrage kan leveren, hoewel die volgens hem toch nog te beperkt is. Met zijn werk thuis, zijn kleinkinderen en zijn lectuur blijft er niet veel tijd meer over.

Die nieuwe 'carrière' bij Greenpeace kwam er veeleer toevallig. Nauwelijks met pensioen zocht Erwin een bezigheid om zijn tijd nuttig te besteden. Hij was al lang lid van Greenpeace omdat het milieu hem na aan het hart ligt. Hij maakte kennis met de toenmalige Greenpeacedirecteur en na een tijdje besloot hij administratief vrijwilliger te worden. Sindsdien is hij een van onze kostbare parels.

Actievoeren op het terrein

Mensen die elektriciteitscentrales beklimmen of slogans schilderen op scheepsrompen zijn zonder enige twijfel de meest zichtbare activisten van onze organisatie. Hun actie is essentieel om de aandacht te trekken en om diegenen die schade toebrengen aan het milieu met de vinger te wijzen. Natacha is al tien jaar Greenpeace-activiste. We hadden een gesprek met haar om dit ongewone werk beter te begrijpen.

Waarom besloot je activiste te worden?

Natacha: "Dat is zowat tien jaar geleden. Ik was al lid, maar ik wilde meer doen voor het milieu. Greenpeace gaf me

de gelegenheid onmiddellijk te handelen. Het internationale karakter van Greenpeace fascineerde me ook, net als de mogelijkheid om mensen met verschillende achtergronden en nationaliteiten te ontmoeten."

Wat was je laatste actie?

"Dat was in juni. In de haven van Antwerpen hebben we geprotesteerd tegen een schip dat illegaal gekapt hout uit de Democratische Republiek Congo vervoerde. Concreet probeerden we met een groep in kajaks en rubberbootjes het reusachtige schip te omcirkelen. In zo'n rubberbootje voel je je heel klein en mach-

teloos tegenover die mastodonten. Soms twijfel je, vraag je je af of je iets zal kunnen veranderen. Maar als nadien blijkt dat onze actie positieve resultaten opleverde, bedenken we dat we allemaal een grote verantwoordelijkheid dragen en dat we nooit mogen denken dat het verloren is."

Vergt een actie veel voorbereidingswerk?

"Voor de campaigners wel. Een actie vraagt heel wat voorbereidend werk (zie kader). Als activist moet je je vooral snel kunnen vrijmaken, soms voor een paar dagen. Niet altijd makkelijk als je werk hebt."

Hoe gedraag je je het best tijdens een actie?

"Geweldloos zijn is van essentieel belang. Onze acties confronteren, maar zijn nooit gewelddadig. Het is niet altijd gemakkelijk om rustig te blijven als je zelf gewelddadig wordt aangepakt. Ik denk bijvoorbeeld aan die laatste actie in de haven van Antwerpen. De politie zette de grote midde-len in en achtervolgde ons met een helikopter. Door de luchtverplaatsing en de golven die de helikopter veroorzaakte, zagen we bijna niets. Ik maakte me zorgen over de mensen in de kajaks.

Gelukkig kwamen we er met de schrik van af. In zulke gevallen zijn de solidariteit binnen de groep en de communicatie heel belangrijk. Die teamgeest is trouwens ook bij heel wat andere gelegenheden van belang, tijdens moeilijke momenten bij een actie. Het gebeurt bijvoorbeeld dat we overmand worden door koude of honger tijdens een langer durende actie. Een ander sleutelelement is de veiligheid: op elk ogenblik moet men instaan voor zijn eigen veiligheid en die van de anderen. Zo kan het voorvallen dat klimmers hun klimpartij tegen een schoorsteen van een elektriciteitscentrale moeten staken door het slechte weer."

En je moet ook lef hebben?

"Sommige activisten hebben bepaalde

vaardigheden: ze kunnen een rubberbootje besturen of centrales beklimmen. Ze mogen uiteraard niet bang zijn. Maar deelnemen aan acties is meer dan dat: sommigen schilderen de spandoeken die tijdens de actie worden gebruikt, anderen geven tekst en uitleg aan de arbeiders van de fabriek waar Greenpeace actie voert. We hebben een ding met elkaar gemeen: we zijn allemaal geëngageerd en overtuigd!"

Is het 'mannenwerk'?

"Nee, en ik ben er het bewijs van. In België nemen ongeveer honderd militanten regelmatig deel aan acties. 30 % zijn vrouwen."

Hoe reageren de mensen bij een actie?

"Wij horen als eersten de reacties die heel verschillend kunnen zijn. Soms heel agressief, maar soms ook zeer hartelijk. Sommige mensen durven ons openlijk te steunen en zeggen dat ze sympathisant zijn van Greenpeace. Gewoonlijk slagen we erin met hen te praten en een constructief gesprek te voeren."

Geen goede actie zonder goede voorbereiding

Acties zijn maar het topje van de ijsberg. Zij dienen om een onderneming op het matje te roepen die bijvoorbeeld illegaal bomen blijft kappen of giftige chemische stoffen blijft gebruiken, ook al bestaan er alternatieven. Ze kunnen ook de weinig constructieve houding van een regering op het gebied van hernieuwbare energie of energie-efficiënte aanklagen. Een bedrijf of regering wordt echter nooit zomaar op de korrel genomen. Vooraf laten de campaigners wetenschappelijke studies uitvoeren, oefenen druk uit om het milieuprobleem op te lossen, stellen milieuvriendelijkere alternatieven voor... Acties zijn altijd een laatste hulpmiddel, als de vervuiler geen gehoor geeft aan onze eisen.

© GREENPEACE

© GREENPEACE/ARNOUD

© GREENPEACE/NOOTNY

© GREENPEACE/INWIS

Voor sommige acties zijn bepaalde vaardigheden vereist, zoals een rubberboot kunnen besturen of een krak zijn in klimmen. Maar deelnemen aan Greenpeace-acties, betekent ook mee de Greenpeaceboodschap uitdragen. Kortom, er is voor elk wat wils!

Thuis de daad bij het woord voegen? Het kan!

Wist u dat u ook van thuis uit activist kan zijn? Inderdaad, door in te schrijven als Greenpeace-cyberactivist. Of door Greenpeace financieel te steunen of ecologisch te leven.

Wereldwijd telt Greenpeace meer dan 300.000 cyberactivisten in meer dan 220 landen. Samen vormen ze een bijzondere macht om de vervuilers door de knieën te doen gaan. Ze hebben al een paar mooie overwinningen voor Greenpeace behaald. Recentelijk hebben ze bijvoorbeeld ertoe bijgedragen dat informaticareus Apple zich geëngageerd heeft om bepaalde giftige stoffen uit zijn computers te verwijderen. Hiervoor hebben ze een heleboel e-mails gestuurd naar deze multinational om te vragen het beleid aan te passen. Sommigen hebben zelfs hun eigen creaties op het internet geplaatst (T-shirts, foto's, video's die de Apple-campagnes parodiëren) met altijd dezelfde boodschap: we houden van Apple, maar wensen het ecologischer. Een ander voorbeeld van een geslaagde cyberactie komt uit India. Daar heeft Greenpeace zich verzet tegen de financiering door de Wereldbank van een afvalverwerkingsfabriek die het onbehandelde chemische afval gewoonweg in de lokale rivieren loosde. Dankzij een gecoördineerde actie, met een gedetailleerd rapport, een actie georganiseerd door 200 dorpsbewoners om de afvoerpijp te dichten en meer dan 3000 e-mails uit de hele wereld naar de Wereldbank, heeft die uiteindelijk beslist de financiering stop te zetten. Samen met andere activiteiten vormen

cyberacties een belangrijk onderdeel van de Greenpeacecampagnes. En dat is geen toeval. Cyberactivisten dragen in zekere zin de boodschap van Greenpeace uit. Ze zijn consumenten, dus potentiële kopers van een bepaald merk. In het geval van Apple kon de grote baas van deze multinational uiteindelijk niet langer de oproepen van de cyberactivisten negeren. Anders riskeerde hij een groot deel van zijn kopers af te stoten.

Ook in België en Luxemburg doet Greenpeace geregeld een beroep op haar cyberactivisten. België telt er ongeveer 5.000, Luxemburg 1.400. Ook hier zijn cyberactivisten betrokken bij heel gevarieerde acties, zoals e-mails sturen naar winkelketens om hen te vragen geen energieverslindende gloeilampen meer te verkopen of naar de Japanse eerste minister om hem te vragen maatregelen te nemen om de dugong te beschermen, een zeezoogdier dat met uitsterven wordt bedreigd.

Giften waarborgen de onafhankelijkheid van Greenpeace

Geeft u geregeld geld aan Greenpeace? Op die manier houdt u de organisatie ook in stand. Greenpeace is helemaal onafhankelijk van politici en industriële en steunt volledig op zowat 3 miljoen sympathisanten

uit de hele wereld. In België zijn er 110.000 sympathisanten en in Luxemburg 9.450. Zonder deze donateurs zou Greenpeace haar werk niet kunnen doen, zo simpel is het.

En uiteraard hoe meer donateurs, hoe efficiënter de campagnes voor milieubescherming zijn en ook hoe meer gewicht ze in de schaal werpen. Een voorbeeld: Greenpeace zou graag willen dat spaarlampen de norm worden. De verkopers van gloeilampen zullen daar enigszins rekening mee houden. Maar die boodschap zal veel meer indruk maken als die verkopers weten dat 110.000 sympathisanten in België zich erachter scharen want, zoals iedereen nu wel beseft, speelt het oordeel van de consument een belangrijke rol in de keuzes van de ondernemingen.

Voor de donateurs is een financieel gebaar stellen gewoonlijk geen onbeduidende daad. Het gaat verder dan hun geweten sussen. Het betekent hun vertrouwen schenken aan een organisatie die zich inzet voor een maatschappelijk project. Sommigen gaan verder dan een persoonlijke gift: ze vragen een gift aan Greenpeace over te maken als huwelijks- of verjaardagscadeau. Anderen nemen Greenpeace op in hun testament.

Cyberactivisten over de hele wereld hebben een rol gespeeld in onze succesvolle campagne tegen giftige stoffen in Appleproducten. Een mooi voorbeeld van de invloed die deze grote groep militanten uitoefent.

Overschakelen op spaarlampen, ggo-vrije producten kopen... We kunnen allemaal ons steentje bijdragen tot een beter leefmilieu.

Beter leven, ecologisch leven!

Zich inzetten voor het milieu kan door een organisatie als Greenpeace te steunen. Vaak zijn die mensen, en vele anderen ook, milieubewust in hun dagelijkse leven. Dat is een belangrijke daad van activisme. Voor onszelf uiteraard, maar ook voor het welzijn van de toekomstige generaties.

De lijst met ecologische initiatieven lijkt vandaag de dag eindeloos: kiezen voor groene stroom, spaarlampen gebruiken, kiezen voor een koelkast met het etiket A+++ , gerecycleerd papier gebruiken, geregeld de auto laten staan en gebruikmaken van het openbaar vervoer, milieuvriendelijke verfsoorten gebruiken, kiezen voor een betere isolatie en beter isoleren de ramen, biologische of lokale producten kopen...

Het gamma groene producten zal natuurlijk even groot zijn als de vraag ernaar.

Gelukkig hebben bepaalde bedrijven nu al begrepen dat investeren in toekomstige oplossingen essentieel is. We beperken ons hier tot enkele voorbeelden van energieleveranciers die het initiatief namen om te investeren in schone oplossingen die een duurzamere energietoekomst garanderen. In België voeren Ecopower, Wase Wind en Lampiris het klasement van de leveranciers van groene stroom aan. De drie bedrijven verkopen groene elektriciteit die door hernieuwbare energiebronnen wordt opgewekt, zoals windmolens, kleine waterkrachtcentrales en warmtekrachtkoppeling.

Vast staat dat de toekomst in handen is van diegenen die zich zorgen maken over de toekomst van de aarde.

– Caroline Veter

■ Wat kunt u doen?

Wilt u graag cyberactivist worden, aan acties deelnemen of donateur worden? Aarzel dan niet en werp een blik op www.greenpeace.be. U vindt er een heleboel voorstellen om nog meer te doen voor de bescherming van het milieu.

BEGINT HET :

INTERNATIONAL CLIMATE ACTION DAY ZA 08.12.07 BRUSSEL

OP STRAAT VOOR SOLIDARITEIT EN KLIMAAT

14U30: START OPTOCHT / STATION BRUSSEL ZUID

AANSLUITEND: KLIMAATMARKT / KUNSTBERG

18U: ARTFOREARTH CONCERT / KONINKLIJK CIRCUS

MET LALALOVER, JOSHUA E.A. (VOORVERKOOP WWW.BOTANIQUE.BE)

DOE DE KLIMAATDAAD EN BRENG JE OUDE GLOEILAMP MEE! WWW.8DEC2007.BE

EEN GEZAMENLIJK INITIATIEF VAN DE KLIMAATCOALITIE (MEER DAN 70 MIDDENVELDORGANISATIES) EN DE KLIMAATOPROEP